

JOHANNA MO

YÖLAULAJA

Suomentanut Kristiina Vaara

LIKE

Ruotsinkielinen alkuteos: *Nattsångaren*
Copyright © Johanna Mo 2020
Published by agreement with Ahlander Agency

Suomenkielinen laitos © Like Kustannus /
Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

LIKE

Like Kustannus
Helsinki
www.like.fi

ISBN 978-951-1-38802-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021



Mikalle

Viimeinen päivä

Neljä askelta, sitten hän pysähtyy taas ja kääntyy kuuntelemaan. Ei uskalla luottaa hiljaisuuteen takanaan. Kuuluu vain hepokattien siritys. Ei moottorin pärinää. Ei lintuja. Hän kaipaa yölaulajaa. Sen korkeita, nopeita ääniä, jotka pitävät pimeyden loitolla.

Varjo tienvarressa saa hänet kavahtamaan, ja kipu säteilee mur-tuneesta kylkiluusta.

Se on vain pensas.

Pimeys on täynnä hahmoja – ne tanssivat hänen ympärillään aina vain nopeammin, aina vain lähempänä – ja hengittäminen käy vaikeammaksi. Ehkä kylkiluu on vahingoittanut keuhkoja.

Lopulta hän näkee hohteen. Piste on joka kasvaa hitaasti neliöksi. Päättä jomottaa, ja pahoinvointi aaltoilee hänessä, nytkähtelee. Hän yrittää naulita katseensa valoon. Sinne hänen täytyy päästä.

Jalat huojauttavat, ja hän putoaa polvilleen. Kädet ottavat vastaan. Suuhun nousee hapanta nestettä. Niin kuin joku olisi painanut nyrkin läpi hänen rinnastaan ja vatkannut.

Olisi houkuttelevaa jäädä siihen, mutta hän on niin lähellä.

Hän kömpii hitaasti ylös ja kompuroi eteenpäin. Takaa kuuluu rahinaa. Askeleita? Ei, ei saa olla – se oli varmasti jokin eläin.

Hän havaitsee valossa liikettä ja pysähtyy. Silmät suojaautuvat näyltä, eivät halua välittää sitä mielelle.

Miksi?

Kysymys repäisee hänet kahtia, repäisee halki maan hänen jalkojensa alla. Kaikki on hajoamassa.

KESKIVIIKKO,
15. TOUKOKUUTA

Ensimmäinen luku

Hanna Duncker kulki soratietä takorautaportille. Se protestoi ulvahtaen, kun hän työnsi sen auki. Korjattavien asioiden lista alkoi olla pitkä. Reilu kuukausi sitten hän oli muuttanut tähän valkoiseen puutaloon, jossa oli vaaleansiniset pielet. Talon pinta-ala ei ollut edes viittäkymmentä neliometriä, ja se sijaitsi Klevan kylän laitamilla. Hanna oli varttunut Öölannin toisella puolella, idässä, mutta paluu sinne ei ollut vaihtoehto. Siellä hän olisi aina vain Lars Dunckerin tytär.

Syksyllä Lars oli sitten juonut itsensä kuoliaaksi. Kun Hanna oli siivonnut lapsuudenkotiaan yksin, hänelle oli käynyt selväksi, mitä hän halusi. Öölannin sillan ylittäminen ensimmäistä kertaa niin monen vuoden jälkeen oli herättänyt kiihkeän kaipuun. Kaipuun kaikkea sitä kohtaan, mitä häneltä oli puuttunut Tukholmassa. Hän kuului Öölantiin.

Näin vaativan talon ostaminen ei välttämättä ollut ollut se järkevin ratkaisu, mutta tämän parempaa hänen hintaluokassaan ei ollut tarjolla. Ja kun muuttopäätös kerran oli tehty, hän ei ollut jaksanut odottaa. Kolmen viikon sisään hän oli myynyt Bagarmossenin-asunnon, ostanut talon ja hankkinut uuden työpaikan.

Vasta sitten hän oli soittanut veljelleen Kristofferille Lontooseen ja saanut suunnilleen sen reaktion, jota oli odottanutkin.

Olet mielisairas, veli oli huutanut.

Sen jälkeen he eivät olleet puhuneet. Ja olihan Hannakin ottanut esiin vaikeita asioita, hänelle oli jäänyt hampaankoloon niin paljon.

Se että veli ei edes ollut tullut hautajaisiin. Ja että veli oli jättänyt kaikki käytännön asiat hänen harteilleen, perunkirjoituksen ja heidän lapsuudenkotinsa tyhjentämisen. Heillä oli vain vuosi ikäeroa. He olivat joskus olleet kuin kaksoiset.

Jo ensimmäisenä aamuna uudessa talossa Hanna oli luonut uuden rituaalin. Hän käveli seitsemänsadan metrin matkan alas Klevan rannalle. Noin viidenkymmenen metrin päässä hän ohitti Ingridin harmaan kivitalon, joka oli varmasti kaksi kertaa suurempi kuin hänen oma talonsa.

Tänä aamuna Ingrid istui pihakeinussa silmät kiinni. Hänellä oli hopeanharmaat hiukset ja ryppyinen iho. Huopa polvilla. Yhdennäköisyys Hannan mummin kanssa oli silmiinpistävä.

Sillä lailla isoäitikin vietti päivänsä nyt, kun suuri unohdus oli vienyt hänet.

Hanna yritti hiippailla. Juuri nyt häntä ei huvittanut puhua kenenkään kanssa. Ei edes Ingridin.

Ingrid avasi silmänsä, ja yhdennäköisyys katosi. Silmät eivät olleet sinivihreät niin kuin mummillä, vaan tummanruskeat, ja niissä näkyi vakaa läsnäolo. Hän varmaankin istui ulkona odotamassa Hannaa. Näkymä oli parempi toisella puolella, missä laakeat pellot levittäytyivät. Tällä puolella näkyi vain kuoppainen maaläntti, jolle todennäköisesti rakennettaisiin pian. Mutta Ingrid oli enemmän kiinnostunut naapureista kuin luonnosta.

Huopa luisui pois, kun Ingrid nousi ja otti muutaman askelen eteenpäin.

”Hei”, hän sanoi. ”Suuri päivä.”

Hanna nyökkäsi. Oli hänen ensimmäinen työpäivänsä rikostutkijana Kalmarin poliisilaitoksessa. Hän työskentelisi Kalmarin läänin vakavan rikollisuuden parissa. Alueeseen kuuluivat Itä-Småland ja koko Öölanti. Jotta lasku uuteen työhön olisi mahdollisimman pehmeä, hänen uusi pomonsa Ove Hultmark oli ajatellut, että hänen olisi hyvä aloittaa keskiviikkona.

Miksi Ove oli palkannut Hannan, kun heillä oli moinen yhteinen

historia? Hanna ei vieläkään oikein ymmärtänyt sitä. Ja se herätti hänessä levottomuutta: että oli tekeillä jotain, mitä hän ei tajunnut.

”Älä ole hankala, niin kaikki sujuu kuin itsestään”, sanoi Ingrid.

Hankaluus oli pahinta, mitä Ingrid tiesi.

Pari päivää Hannan muuton jälkeen Ingrid oli koputtanut ovelle mukanaan purkillinen vastaleivottuja korppuja. Hanna oli yrittänyt jäädä ovelle juttelemaan, mutta Ingrid oli kutsunut itsensä sisään, pyytänyt teetä korppujen kera. Mustaa teetä ilman mitään kukkia ja konstailua. Ja kun hän oli nähnyt sotkun, hän oli tuhahtanut: *Tätäkö sinä et halunnut minun näkevän?*

Ingridin suoruuus oli murtanut Hannan muurit. Mummi oli ollut samanlainen, ja ilman häntä Hanna ei todennäköisesti olisi selvinnyt.

Muutamassa minuutissa Ingrid oli kertonut Hannalle elämäntarinansa pähkinänkuoressa. Hänen sukunimensä oli Mattsson. Hän oli vuosien vauvakuumeen jälkeen synnyttänyt pojan kolmekymmentäkuusivuotiaana. Hän piti taloa, jonka oli perinyt isältään. Hänellä oli kolme lastenlasta. Kaksi vanhinta opiskelivat yliopistossa Linköpingissä ja Uumajassa, ja kuopus oli yksitoistavuotias. Kuopuksella oli Downin syndrooma. Ingridin toinen lonkka reistaili. Sitten Ingrid oli kysynyt Hannan sukunimeä, ja Hanna oli sanonut sen.

Oletko sen Lars Dunckerin tytär? Ingrid oli kysynyt.

Hanna oli nyökännyt, ja sitten he eivät olleet puhuneet siitä enää. Mutta hetken Ingridin ruskeat silmät olivat olleet täynnä myötätuntoa. Ehkä Hannan pitäisi tehdä kuten Kristoffer ja vaihtaa sukunimeä. Veli oli ottanut vaimonsa sukunimen Baxter. Mutta Hanna ei halunnut. Eihän hän ollut tehnyt mitään väärää.

”Mitä aiot tehdä tänään?” Hanna kysyi.

”Nyt on keskiviikko”, sanoi Ingrid. ”Ajan aina bussilla Mörbylångaan ja jätän kupongin.”

”Veikkaan raveissa”, Ingrid lisäsi nähdessään Hannan tyhjän ilmeen. ”Tänään on V65-päivä.”

Hanna sanoi, että hänen täytyi lähteä, jotta ehtisi töihin. Hän jatkoi alas Klevan rantatielle. Merelle johtavalla tieosuudella oli toistaiseksi vain kaksi taloa. Toisessa asui lapsiperhe. Toinen näytti tyhjältä. Kenties se toimi kesämökinä. Ingrid oli omistanut seuraavan vierailunsa Hannan luona Klevan asukkaiden läpikäymiselle. Heitä oli vain kolmisenkymmentä, mutta rantatiellä asuvista Ingridillä ei ollut ollut paljon kerrottavaa. Eniten hän oli puhunut Jörgenistä. Hän oli tukholmalainen, joka oli muuttanut tänne vaimonsa kanssa pari vuotta sitten ja valitti melkein kaikesta. Aina tiellä olevista hevosen läjistä niihin, jotka antoivat talonsa rapistua.

Hemmetin kitisijä, Ingrid oli sanonut. *En aio ruveta korjaamaan toimivia asioita vain siksi, että joku typerä manterelainen sanoo niin.*

Huolimatta Hannan pääkaupunkivuosista Ingrid laski Hannan saarelaiseksi. Ja Ingridin mukaan hän oli tervetullut asumaan kylään. Olihan hän poliisi.

Tie, joka vei merelle, oli Hannalle Öölanti. Kapea soratie, jota pellot ympäröivät. Matalia, harvoja rivejä rehunaurista ja jotain toista, jota hän ei tunnistanut. Ojan rikkaruohot kasvoivat niin korkealle, että matala kivimuuri jäi melkein piiloon. Muutaman sadan metrin päässä siinsivät puut kuin lupauksena jostakin paremmasta. Niiden takana oli Kalmarinsalmi.

Puut lähestyivät hitaasti, ja lannan haju vaihtui männyn ja meren tuoksuun. Hanna kallisti päätään taakse ja antoi tuulen hivellä kasvojaan. Tätä hän oli kaivannut. Tukholmassa hän oli asunut loukussa viisikerroksisessa talossa keskellä ihmisiä, joista hän ei tiennyt yhtikäs mitään. Täällä hän pystyi hengittämään.

Vielä muutama askel, ja salmi alkoi väikkyä sinisenä puiden lomassa. Joka askelella se kasvoi. Soratie kääntyi pienelle pysäköintialueelle. Hanna ei mennyt uimarannalle, vaan ylitti pysäköinti-alueen ja kääntyi etelään. Uimakausi ei ollut vielä alkanut, ja kello oli vielä vähän, mutta hän ei silti halunnut ottaa riskiä, että tapaisi jonkun. Vanha mies ja labradorinnoutaja tulivat vastaan, ja Hanna nyökkäsi tervehdykseksi.

Ehkä hänenkin pitäisi hankkia koira. Tosin hän oli päivät töissä, mutta Ingrid varmaan hoitaisi sitä mielellään. Kahdeksankymmentä-yksivuotiaaksi Ingrid oli oikein pirteä. Lonkan reistailua tuskin huomasi.

Mutta ei. Hanna ei edes pitänyt koirista. Sitä paitsi yksinäisyys oli vähemmän kouriintuntuvaa täällä Öölannissa, vaikkei hän ollutkaan puhunut kenenkään muun kuin Ingridin kanssa. Hän ei aikonut pitää yhteyttä kehenkään Tukholmassa. Ei varsinkaan Fabianiin.

Hanna seurasi vaellusreittiä jonkin matkaa ja pysähtyi sitten katselemaan Kalmarinsalmelle. Hengitti meren ja suolan tuoksua. Tuuli oli taivuttanut mäntyjä sisämaahan päin. Hänen vieressään makasi ylösalaisin käännetty soutuvene. Kölin valkoinen maali oli naarmuilla. Lopulta Hanna käänsi kasvonsa toiseen suuntaan. Merelle joka sulautui horisonttiin eikä koskaan näyttänyt päättyvän. Tai itään, kuten saarelaiset kutsuivat itäpuolen vettä lyhenteenä Itämerestä. Sen toisella puolella siinsi manner. Ingrid ei ollut ainoa, jonka mielestä suurin osa ongelmista tuli sieltä ja jolle manterelainen oli haukkumasana. Sana oli pistänyt Hannan silmään, kun hän oli ensimmäistä kertaa kotiin palattuaan lukenut Ölandsbladetia. Sivulla neljä oli ollut kaksi juttua saarella tapahtuneista rikoksista, ja molemmissa jutuissa tekijöihin oli viitattu sanalla manterelainen.

Hänet valtasi kaipuu. Samanlainen kuin se, mitä hän oli tuntenut, kun hän oli ajanut sillan yli viime syksynä. Hän kaipasi elämää, ja kaipuu tukahdutti hänet, eikä edes kovin hitaasti.

Hän oli ollut oikeasti onnellinen viimeksi kaksitoistavuotiaana.

Sormet etsiytyivät takin- ja paidanhihan alle. Hänen ei tarvinnut edes nähdä pientä tatuointia, hän tunsi sen läsnäolon. Hän tunsi oman pulssinsa tatuoinnin mustien viivojen alla kuin linnun nopeasti hakkaavan sydämen. Tatuoinnin koskettaminen rauhoitti häntä aina.

Jos Hanna aikoisi ehtiä poliisiasemalle ajoissa, hänen pitäisi kääntyä nyt takaisin, mutta hän ei pystynyt vielä. Poliisiasemalla hän tapaisi ensin Ove Hultmarkin ja osallistuisi sitten aamu-

kokoukseen. Ensin mainittu hermostutti häntä enemmän. Viime kerralla, kun Hanna oli istunut Ovea vastapäätä, Hanna oli ollut yhdeksäntoistavuotias, ja Ove oli puhuttanut Hannaa isästä. Siitä, mitä Ove väitti isän tehneen.

Olet mielisairas.

Kristofferin sanat palasivat hänen mieleensä, tökkivät ja vaivasivat. Epäilyksistä Kristoffer olikin oikeassa, se mitä tämä oli puuskahtanut juuri ennen kuin oli katkaissut puhelun:

Et tajua, mitä olet kaivamassa esiin. Tuhoat kaiken.

Toinen luku

”Aamupalalle”, sanoi Rebecka Forslund koputtaessaan oveen yksisarvisen alle, jonka Molly oli piirtänyt isoveljelleen.

Parasetamoli oli lievittänyt päänsäryn pieneksi kolotukseksi, mutta pahoinvointi ei tahtonut antaa periksi. Rebecka ei ollut juurikaan saanut unta viime yönä. Alkoholin poistuminen verestä oli pahentanut ahdistusta.

Hän oli yrittänyt maata paikallaan ja olla häiritsemättä Petriä, mutta pikkutuntien koittaessa hän oli noussut ylös ja käynyt lämpimässä suihkussa. Sitten hän oli palannut nukkumaan. Kun Petrin herätyskello oli soinut, hän oli teeskennellyt olevansa unessa. Ja hänen oli ollut vaikea päästä ylös, kun hänen oma kellonsa oli soinut, vaikka hän olikin hereillä. Joel vihasi kiireisiä aamuja eikä tykkäisi siitä, että hänet herätettiin vasta, kun bussin lähtöön oli enää puoli tuntia. Keskiviikkoisin koulu alkoi vasta yhdeksältä.

Rebecka ei odottanut vastausta ennen kuin avasi Joelin oven. Joel olisi voinut nukkua, vaikka pommi olisi räjähtänyt. Muutama yö sitten Gerdin autotalli oli palanut. Palokunta saapui paikalle sireenit huutaen, ja Joel oli luultavasti koko Gårdbyn ainoa, joka ei herännyt. Onneksi tuli ei ollut levinnyt.

Huoneessa haiskahtivat hiki ja hormonit ja se kamala suitsuke, jota Joel vaati saada polttaa. Rebecka meni ikkunalle, veti kaihtimen ylös ja avasi ikkunan. Veti keuhkoihinsa viileää ilmaa. Hän ei ollut osannut odottaa, millaista oli olla teini-ikäisen äiti. Itse hän oli sekä huutanut omalle äidilleen että heitellyt tätä tavaroilla. Toki Joelilla-

kin oli mielialan vaihteluita, mutta hän käänsi ne sisäänpäin. Hän saattoi viettää tuntikausia nenä luonnoslehtiössä tai tietokoneen ääressä. Ja hän teki melkein aina niin kuin käskettiin. Rebeckan täytyi vain harvoin torua poikaa lattialle jääneistä pyykeistä tai laiskottelusta läksyjien kanssa. Silti Rebecka oli huolissaan: hän pelkäsi, että Joelista tulisi peräkammarin poika. Että hän ei pärjäisi maailmassa. Pojassa piilevä pimeys pelotti Rebeckaa.

Rebecka kääntyi ympäri, ja kesti jonkin aikaa, ennen kuin hän sisäisti näkemänsä. Sänky oli tyhjä. Musta peitto oli sotkuisena myyttynä keskellä sänkyä, mutta niin oli aina. Rebecka ei halunnut antaa lapsille muita sääntöjä kuin ne, joita hän itsekin noudatti. Hän oli kuullut, että punkit viihtyivät huonommin petaamattomassa sängyssä, ja hän petasi ainoastaan, kun oli tulossa vieraita.

Ajatukset palasivat viime yöhön. He olivat olleet Gabrielin ja Ulrikan luona grillaamassa. Normaalisti he pysyivät kotosalla arki-iltaisoin, mutta Gabriel oli täyttänyt neljäkymmentä, ja Ulrika oli ostanut hänelle lahjaksi ökykalliin grillin ja kutsunut heidät vihkimään sen käyttöön.

Muisto Gabrielista valtasi Rebeckan mielen hetkeksi, mutta hän työnsi sen mielestään. Gabrielin ajattelemisen sattui liikaa. Joel oli lähtenyt Mollyn kanssa kotiin ja laittanut tämän nukkumaan yhdeksän aikoihin. Kun Rebecka ja Petri olivat tulleet perässä muutaman tunnin kuluttua, Rebecka oli kurkistanut kummankin lapsen huoneeseen, ja he olivat olleet nukkumassa. Hän oli nähnyt sekä Joelin hennon hahmon peiton alla että hänen tummat sotkuiset hiuksensa. Mutta nyt Joelin sänky oli tyhjä. Mitä tämä nyt oli? Eihän Joel karkaillut öisin. Varsinkaan keskellä viikkoa.

Rebecka palasi alas keittiöön, ja hänen ahdistuksensa kasvoi. Molly vaistosi sen ja nosti katseensa aamiaismuroista.

”Herätänkö minä Joelin?” hän kysyi.

Joskus Rebecka lähetti Mollyn houkuttelemaan Joelin alas. Vaikka poika oli kuinka pahantuulinen ja sisäänpäin kääntynyt aamuisin, pikkusisko onnistui melkein aina saamaan häneen

yhteyden. Lasten välissä oli yhdeksän vuotta ja yksi epäonnistunut parisuhde. Joskus Rebecka toivoi, että olisi tavannut Petrin aiemmin ja että Petri olisi molempien lasten isä.

Hänen pitäisi soittaa Petrille. Petri oli lähtenyt Kastlösaan jo tunti sitten. Joku nuoripari halusi kesämökkiinsä keittiöremontin, ennen kuin he tulisivat saarelle kesäkuun alussa. Sisimmässään Rebecka epäili vahvasti, ettei Joel olisi onnistunut hiipimään ulos hänen huomaamattaan, ainakaan aamuneljän jälkeen. Mutta hän ei voinut olla varma. Tai sitten Petri oli vienyt Joelin autolla. Petri heitti Joelin joskus, kun tämä myöhästyi koulukyydistä tai kun kouluun täytyi mennä aikaisemmin. Mörbylånga oli kuitenkin matkan varrella. Rebecka etsi matkapuhelintaan. Hän oli varma, että oli jättänyt sen tiskipöydälle.

”Äiti?” tivasi Molly.

”Joel on jo lähtenyt”, sanoi Rebecka. ”Heillä on koulussa retkipäivä. Olin unohtanut sen.”

Valhe livahti hänen suustaan noin vain.

”Minäkin haluan retkelle.”

Molly katsoi Rebeckaa vastausta odottaen, mutta Rebecka onnistui vain nyökkäämään. Missä helvetissä se pirun puhelin oli? Hän penkoi vanhojen sanomalehtien kasaa, ja käsi osui muropakettiin niin lujaa, että se kaatui. Pahoinvointi voimistui. Hän nosti käden suulleen ja joi sitten nopeasti muutaman kulauksen vettä, jolla hän oli hetki sitten niellyt särkylääkkeet. Lopulta hän löysi puhelimen mikroaaltouunin päältä, minne hän aina sen laittoi.

Hän meni ulkorappusille soittamaan, koska ei halunnut, että Molly kuulisi. Petri vastasi kolmen hälytyksen jälkeen.

”Veitkö Joelin tänä aamuna?” Rebecka kysyi.

”En. Hänellähän on myöhäisempi aamu.”

”Näitkö häntä?”

”En. Miten niin?”

”Sänky oli tyhjä, kun menin herättämään.”

Sen ääneen sanominen pahensi huolta. Rebecka nyyhkäisi.

”Hän on varmaan mennyt jonkun kanssa”, sanoi Petri. ”Tai aikaisemmalla bussilla.”

Petri halusi rauhoittaa Rebeckaa, mutta sanoilla oli vastakkainen vaikutus. Tyhjälle sängylle ei ollut mitään järkevää selitystä. Joelilla ei ollut mitään ryhmätyötä tehtävänä eikä läksyjä, jotka olisivat unohtuneet. Ne olivat ainoat syyt, miksi hän olisi mennyt kouluun ennen sen alkua.

”Oletko yrittänyt soittaa hänelle?”

”Tietenkin olen”, sihahti Rebecka ja lopetti puhelun.

Mikä helvetti Rebeckaa oikein vaivasi? Hänelle ei ollut tullut mieleenkään soittaa Joelille. Hän valitsi Joelin numeron, mutta puhelin oli pois päältä. Ehkä Rebecka ei ollut soittanut heti siksi, että oli aavistanut sen. Se tuntui helpommalta syyllä kuin se, että pää oli raskas valvomisesta ja eilisestä humalasta ja tunteiden vuoristoradasta. Viidentoista vuoden äitisyällisyys iski samalla hetkellä ja sai hänet horjumaan. Yritti hän kuinka kovasti tahansa, se ei koskaan riittänyt. Mutta sen sijaan, että olisi jäänyt piehtaroimaan syyllisyyteen, hän soitti Joelin ystävälle Nadinelle.

”Milloin viimeksi kuulisit Joelista?” Rebecka kysyi tervehtimättä.

”Eilen. Kuinka niin?”

”Tiedätkö mitä hän tekee tänään?”

Seurasi lyhyt hiljaisuus, jonka Rebecka tulkitsi epäroinniksi.

”Se on varmaan koulussa”, Nadine sanoi.

Rebecka ei jaksanut alkaa tivata. Epärointi saattoi johtua niin monesta syystä. Kolme vuotta sitten Nadine oli muuttanut Gärdbysta Kalmariin, mutta Joel vietti silti eniten aikaa hänen kanssaan. Joskus Rebecka pohti, olivatko he yhdessä, mutta oli oppinut olemaan kyselemättä. Hän toivoi, etteivät he olisi. Joel ei ollut koskaan kertonut, mutta Rebecka tiesi, että Nadine oli yrittänyt ainakin kerran itsemurhaa ja että se oli yksi syy, miksi hän oli muuttanut täältä pois.

”Voitko pyytää Joelia soittamaan, jos kuulet hänestä?”

”Tietenkin.”

Molly tuli ulos vaaleanpunainen yksisarvisreppu selässään. Itse asiassa tytöllä pitäisi olla takki, ei ollut vielä tarpeeksi lämmin kulkea paitahiasillaan, mutta Rebecka päätti olla hakematta sitä. Hän päätti myös olla kysymättä, oliko Molly harjannut hampaansa. Ilmeisesti juuri siitä lapset yleensä valehtelivat. Hän otti tyttärtään kädestä, ja he lähtivät kohti Gårdbyn koulua. Sinne ei ollut kuin kahdeksansataa metriä, mutta hän ei luottanut siihen, että Molly pärjäisi yksin liikenteessä. Tyttö oli liian hajamielinen. Rebecka ei myöskään luottanut ihmisiin, jotka kiisivät autoillaan ohitse. Läheskään kaikki eivät noudattaneet nopeusrajoituksia. Molly kikatti.

”Mitä nyt?”

”Aiotko oikeasti lähteä noissa?”

Rebecka katsoi jalkoihinsa ja huomasi, että hänellä oli Petrin puukengät. Ne olivat seitsemän numeroa liian suuret.

”Hups”, hän hymyili.

Mutta hymy kuoli kysymykseen, joka valtasi hänen mielensä: Missä Joel oli?

He ohittivat naapurin palaneen autotallin. Jäljellä oli vain takaseinä. Loppuosa oli pelkkä musta kasa, josta vääristyneet palkit ja lankut törröttivät kuin kädet, jotka kurkottivat saadakseen apua. Savun haju oli edelleen niin terävä, että nenää pisteli. Vaikka sinä yönä oli ollut myrsky, moni oli vakuuttunut siitä, että palo oli sytytetty tahallaan. Tulipalot olivat herkkä aihe täällä. Viisikymmentäluvun lopulla Itä-Öölannissa oli kahden vuoden ajan touhunnut pyromaani, joka ei ollut koskaan jäänyt kiinni. Åbyssä maaliskuussa vuonna 2003 Ester Jensen oli tapettu kotonaan, ja talo oli palanut hänen ollessaan sisällä. Vuosien 2005 ja 2012 välisenä aikana kuusi ihmistä oli kuollut tulipaloissa Pohjois-Öölannissa. Viimeinen tulipaloista oli sekin alkanut autotallista, ja sen tarkoitus oli ollut salata kahden ihmisen murha.

Molly ei edes katsonut palanutta autotallia. Koko koulumatkan hän puhui siitä, mitä he leikkisivät ensimmäisellä välitunnilla. Se oli jokin leikki, jossa oli sotilaita ja talonpoikia. Mollyn pyörästä oli

puhjennut kumi viikonloppuna, mutta hän ei ollut mankunut, että se pitäisi paikata. Rebecka hymähteli sopivan usein, jotta vaikutti siltä, että hän kuunteli. Nopean halauksen jälkeen Molly katosi keltaiseen rakennukseen, jossa myös Rebecka oli käynyt koulua kolmekymmentä vuotta sitten. Silloin lapsia oli ollut vähemmän, mutta moni asia oli ennallaan. Rebecka jäi hetkeksi seisomaan. Ei tiennyt, mihin menisi.

”Hei.”

Rebecka kääntyi. Se oli Ulrika, joka toi Eliasta. Elias täyttäisi yhdeksän syksyllä eikä ollut kovin innoissaan siitä, että äiti saattoi hänet kouluun. Ulrika pakotti pojan halaamaan ennen kuin päästi hänet menemään.

”Kiitos eilisestä”, sanoi Rebecka.

”Joo, oli tosi mukavaa.”

Ulrika näytti paljon pirteämmältä kuin miltä Rebeckasta itseltään tuntui, vaikka Ulrikakin oli juonut paljon grilli-illan aikana. Hän oli juuri käynyt suihkussa ja meikannut kevyesti. Ainoa väsymyksen merkki olivat mustat renkaat silmien alla, joihin peitevoide ei tepsinyt. Ulrika oli esittänyt kutsun pensasaidan yli samana päivänä, kuiskannut, että se olisi syntymäpäiväyllätys Gabrielille. Ulrika oli toivoton, mitä suunnitteluun tuli. Eliaksen lisäksi heillä oli myös Linnea, joka oli vuoden nuorempi kuin Joel. Se, että heillä oli suunnilleen saman ikäisiä lapsia, oli saanut heidät viettämään aikaa yhdessä, kun heistä oli tullut naapureita seitsemän vuotta sitten. Rebecka, Petri ja Joel olivat muuttaneet taloon muutama kuukausi ennen Mollyn syntymää.

Miltä Joel oli vaikuttanut eilen? Ehkä vähän apealta, mutta hän ja Linnea olivat piirtäneet yhdessä. Linnea halusi oppia piirtämään muotokuvan. Siitä oli tullut yllättävän hyvä, mutta yhtä hyvää piirtäjää kuin Joel Linneasta ei koskaan tulisi.

Ulrika talutti mintunvihreää pyöräänsä, jotta he voisivat kävellä yhtä matkaa takaisin. Hän oli töissä Almérsin kassalla ja oli mukauttanut työvuoronsa lasten aikataulujen mukaan. Arkisin hän

aloitti työt vasta yhdeksältä. Joskus hän otti ylimääräisiä vuoroja viikonlopuille saadakseen lisää työtunteja.

”Onko Linnea koulussa?” kysyi Rebecka.

”Minä todellakin toivon niin.”

Ulrika katsoi Rebeckaa huolestuneena, ja tämän kasvoilta kuvastui ahdistus.

”Joel meni varmaan vain etuajassa”, sanoi Ulrika. ”Älä nyt. Sehän on Joel.”

Omat teinivuodet olivat saaneet Rebeckan uskomaan, että Joelista tulisi pahempi. Mutta hän ei ollut koskaan saanut poikaa kiinni valehtelusta eikä alkoholista.

Rebecka vilkaisi Ulrikaa. Eilinen grilli-ilta oli ollut mukava. Viime kuukausina heidän oli ollut ihmehen helppo viettää aikaa neljästään. Ehkä siksi, että samankaltaisia iltoja oli ollut niin usein. Mutta illanistuminen Ulrikan ja Gabrielin kanssa ei toimisi enää, ei sen jälkeen, mitä Gabriel oli tehnyt hänelle. Rebecka epäili vahvasti, ettei Gabriel aikonut kertoa Ulrikalle. Siihen se mies oli liian pelkuri. Hän itse ei aikonut sanoa Petrille mitään.

”Nähdään”, sanoi Ulrika ja jatkoi kohti omaa taloaan.

Rebeckalta oli tilattu hedelmäasetelma, ja hänen pitäisi mennä ateljeehen. Hän työskenteli keraamikkona. Hän maalasi jonkin verran myös öljyväreillä, vaikka tauluja menikin harvoin kaupaksi. Mutta nyt hän tiesi, ettei pystyisi keskittymään työhön. Sen sijaan hän meni keittiöön ja kaatoi jäljellä olevan kahvin kuppiin. Joel suuttuisi, mutta sille ei voinut nyt mitään. Hän soitti Skansenin kouluun, ja hänet yhdistettiin apulaisrehtorille.

”Onkohan Joel Forslund tullut kouluun?” hän kysyi.

”Hyvä että soitit”, sanoi nainen, jolle Rebecka oli myynyt teekuppisarjan. ”Olin juuri ottamassa sinuun yhteyttä. Joel ei ollut koulussa eilenkään. Onko jotain tapahtunut?”

Kolmas luku

Poliisiaseman pysäköintialue oli täynnä, joten Hanna jätti auton ostoskeskus Kirahville ja ylitti tien. Ajomatka oli kestänyt vain puoli tuntia. Poliisitalon julkisivu oli tummaa puuta ja vaaleaa kiveä. Vaaleaan kiveen oli valettu kaksi suurta sormenjälkeä. Hanna käveli sisäänkäynnistä läpi. Hän selitti vastaanoton nuorelle miehelle, kuka oli ja ketä oli tulossa tapaamaan.

Sekunnit kuuluivat, eikä Hanna tiennyt minne katsoa. Lattian vaalean- ja tummanharmaat kivilaatat sulautuivat yhdeksi väriksi, ja hän oli vähällä kääntyä ja säännätä ulos. Kaikki muuttuisi nyt, kun hän ei enää voisi piilotella Klevan-talossaan. Työ pakottaisi hänet tapaamaan ihmisiä, ja eräät heistä eivät pitäisi siitä, että hän oli palannut.

Hanna yritti lievittää hermostustaan hengittämällä. Hän tiesi, ettei hänellä ollut ollut muuta vaihtoehtoa. Muutto takaisin oli ollut hänelle elinehto.

Katse sattui kohtaamaan vastaanottovirkailijan katseen, ja tämä hymyili hänelle rohkaisevasti. Niin kuin hymy riittäisi vakuuttamaan Hannalle, että kaikki menisi hyvin.

Ovi avautui, ja vaikka Hanna ei ollut nähnyt Ove Hultmarkia kuuteentoista vuoteen, hän tunnisti tämän. Oven hiukset olivat harmaantuneet ja maha kasvanut, mutta olemus ja silmät olivat samat. Hän oli poliisi, joka halusi olla kaikkien kaveri. Silmiä kehysivät nyt mustat pyöreät silmälasit, mutta pukeutumistyyli ei ollut muuttunut: farkut ja vaaleansininen paita. Hetken Hanna pelkäsi, että Ove halaisi häntä, mutta Ove vain ojensi kätensä.

”Tervetuloa. On todella mukavaa saada sinut meille.”

Hanna puristi hänen kättään ja nyökkäsi. Ei saanut sanotuksi sanaakaan. Hän seurasi Ovea ylös portaita Oven huoneeseen.

Viimeksi he olivat istuneet vastatusten kuulusteluhuoneessa Kalmarin poliisiasemalla. Se oli eri poliisiasema kuin tämä, putka oli nykyään siellä – kuten myös lukuisia pikaruokapaikkoja. Tämä kuulusteluhuone oli rennomman puoleinen; Hanna istui punaisella sohvalla ja Ove tuolissa. Hanna muisti sanatarkasti ensimmäiset asiat, jotka Ove oli silloin sanonut hänelle. Aluksi hän oli kysynyt, miten Hanna voi. Ja kun Hanna oli vastannut, että hyvin, Ove oli sanonut, että heillä oli todisteita, ettei Hannan isän syyllisyydestä ollut epäilystäkään. Ikään kuin Ove olisi halunnut puhkaista reiän Hannan käyttämään sanaan. Siihen että hän voi *hyvin*.

Ove nojasi taakse työtuolissaan ja risti kädet mahan päälle. Rysytiset olivat karvaiset. Tuon ensimmäisen kuulustelun aikana hän oli nojautunut Hannaa kohti ja katsonut tätä merkitsevästi. Hänen olemuksensa oli nyt rennompi, mutta katse oli sama. Muutaman minuutin ajan hän puhui neutraaliin sävyyn työstä ja Hannan muu-
tosta, sitten hän nojautui hieman eteenpäin:

”Anteeksi että kysyn”, hän sanoi. ”Mutta en voi olla kysymättäkään. Miksi ryhdyit poliisiksi?”

Hanna ei ollut varma, tiesikö hän sitä itsekään. Pitkään hän oli hautonut mielessään varmuutta siitä, että jokin isän jutussa oli mennyt kamalalla tavalla väärin ja että hänen täytyisi kouluttautua poliisiksi, jotta hän voisi tutkia jutun uudelleen ja kaivaa esiin kai-
ken, mikä oli jäänyt huomaamatta tai tulkittu väärin. Mutta niin typerä hän ei ollut, ettei olisi itsekin tajunnut, että jossain määrin kyse oli kieltämisestä. Hän ei halunnut hyväksyä, että isä oli tehnyt sen, mitä väitettiin.

”Varmaan jotta ymmärtäisin”, hän sanoi.

”No, ymmärrätkö?”

Hanna epäröi. Hän ei oikein tiennyt, kuinka rehellinen voisi olla.

”Ei ole paljon ymmärrettävää”, hän sanoi. ”Ihmiset päätyvät tällaisiin tilanteisiin niin monista eri syistä. Ei pelkästä kylmäpäisestä suunnittelusta. Epätoivosta, sattumalta. Epäonnesta... Ja uskon voivani auttaa sellaisia ihmisiä. Siksi kai olen hyvä saamaan heidät puhumaan.”

Heidät.

Hän tarkoitti rikollisia. Tekijöitä. Tosin vielä enemmän hän halusi auttaa heidän ympärillään olevia. Omaisia ja uhreja.

”Aivan, Tukholman-pomosi kertoi, että olet erittäin taitava kuulustelija”, sanoi Ove.

Hän näytti olevan tyytyväinen Hannan vastaukseen.

Hanna ei halunnut ajatella isäänsä nyt. Hän oli luullut, että tilanne helpottuisi, kun isä vapautuisi, mutta se olikin muuttunut vaikeammaksi. Hanna oli käynyt isän luona siinä vanhassa talossa kolme kertaa, siinä kylässä, jonne kukaan muu kuin isän ystävä Gunnar ei halunnut isää. Gunnar oli ollut ainoa, joka ei ollut hylännyt Larsia, kun tämä oli alkanut juoda, ja Gunnar oli hoitanut taloa Larsin istuessa vankilassa. Oli ollut niin tuskallista nähdä isä. Hän oli ollut kuin vapaassa pudotuksessa. Vankilassa hän ei ollut pystynyt laiminlyömään itseään samalla lailla. Ilman selityksiä Hanna oli lakannut käymästä. Hän oli soittanut ja kirjoittanut joskus, aina vain harvemmin, mutta isäkään ei ollut vastannut usein.

Ehkä pahinta olikin syyllisyys: Hanna ei ollut pystynyt pelastamaan isää. Eikä hän ollut kunnolla edes yrittänyt.

”Pomollasi oli paljon muutakin hyvää sanottavaa sinusta”, jatkoi Ove, ”ja olen varma, että teet erinomaista työtä. Mutta nyt, ennen tutkintaryhmän tapaamista, sovitaan vielä, kuinka haluat meidän käsittelevän taustaasi.”

”Mitä tarkoitat?”

”Jotkut varmasti ihmettelevät, kun kuulevat sukunimesi. Ehkä voisi yhtä hyvin... nostaa kissan pöydälle, niin sanotusti.”

Paniikki sai sydämen pamppailemaan. Halusiko Ove todella esitellä hänet Lars Dunckerin tyttärenä? Hanna yritti nielaista,

mutta hänen suunsa oli rutikuiva. Hän pakotti sanat ulos kuin olisi uskonut niihin:

”Ei. Ei sillä ole väliä, kuka isäni oli.”

Ove nojautui eteenpäin ja tutkiskeli häntä, sai hänet tuntemaan itsensä taas yhdeksäntoistavuotiaaksi.

”Oletko varma?” hän kysyi lopulta.